

Domači flokarji

Sinonimi:

Debeli flokarji, Flokarji

Sorta Flokarji je razširjena v Goriških Brdih. Tam sorto gojijo že več kot 100 let. Še vedno je cenjena zaradi dobrega okusa, predvsem pa zaradi dobre arome. Izvor sorte ni poznan. Morda gre za ekotip sorte Ogrska ali pa za ekotip sorte 'Klosterneuburger', nekoč razširjene v Avstriji. Dobro uspeva le na najboljših sadjarskih legah na Goriškem, saj zahteva toplo in suha peščena tla. Obstajata dve različici sorte Flokarji. Zgodnejša ima drobnejše, slajše in bolj obarvane plodove (Flokarji), pozneje zoreča pa poleg večjih in svetleje obarvane kožice tudi več kislin v okusu (Debeli Flokarji). V Sortno listo Jugoslavije za sadne rastline in vinsko trto je bila sorta Domači flokarji vpisana že ob sami vzpostavitvi le-te leta 1976. Vpisana je ostala tudi v Sortni listi Slovenije.

Drevo raste srednje bujno do bujno. Cveti srednje zgodaj, zori pa v prvi polovici julija. Je samooplodna sorta.

Plod je srednje velik do velik, okroglast. Kožica je oranžno rumene barve, na sončni strani je prekrita s temno rdečo krovno barvo v obliki pikic in enakomerno. Šiv je srednje globok. Meso se od koščice dobro loči. Meso je oranžne barve, drobnozrnato in topno.

Za sorto je značilna izmenična rodnost. Sadik ni mogoče kupiti.

Sorta je zelo primerna za predelavo (marmelada, žganjekuha). Plodovi odlično kakovost dosežejo ob polni zrelosti, ko pa postanejo občutljivi za odtise, zato so za transport manj primerni.

Ogrska marelica

Sinonimi:

Madžarska, Magyar legjobb,

Ungarische Beste

Ogrska je stara madžarska sorta, ki je nastala leta 1868. Najdemo jo tudi pod sinonimom Madžarska (Hungarian Best, Velkopavlovicka). Razširjena je bila po vsem območju bivše države Avstroogrška in širše po Evropi. Tudi v bivši državi Jugoslavija in njenih republikah je bila najbolj razširjena in vodilna sorta marelice. V Sloveniji in širše obstaja veliko različic, veliko ekotipov sorte. Spekter novih sort marelice je zelo razširil čas zorenja marelice, pogosto presegel pomološke lastnosti sorte Ogrska, predvsem pa presegel sorto Ogrska v odpornosti proti pomembnim povzročiteljem bolezni (npr. šarki) in izrinil sorto Ogrska na stranski tir. V Sortno listo Jugoslavije za sadne rastline in vinsko trto je bila sorta Ogrska (Magyar legjobb) vpisana že ob sami vzpostavitvi le-te leta 1976. Vpisana je ostala tudi v Sortni listi Slovenije, sprva kot Madžarska najboljša, kasneje pa kot Ogrska marelica.

Rast drevesa je bujna. Cveti srednje zgodaj do pozno, zori pa od sredine do konca julija. Je samooplodna sorta.

Plod je srednje velik, okroglast in nekoliko sploščen. Osnovna barva plodu je oranžna, enakomerno ali pikasto jo pokriva rdeča krovna barva. Meso je oranžno, sočno, aromatično in sladkega okusa. Meso se od koščice dobro loči.

Sadike ponujajo različne slovenske sadne drevesnice.

Plodovi so primerni za svež konzum, še posebej pa za različne oblike predelave.

Pišeška marelica

Sinonimi:

Pišečka

Pišeška marelica je bila razširjena po posavskem gričevju od Zdol do Bizeljskega. Predvideva se, da je ekotip sorte Ogrska. Na omenjenem območju razširjenosti v Sloveniji je bila v 70-letih opravljena selekcija marelic, razširjenih na širšem območju kraja Pišece. Poimenovanje sorte Pišeška je po naselju Pišece na Bizeljskem. Odbranih je bilo več različic sorte Pišeška, med katerimi so bile z najboljšimi pomološkimi lastnostmi odbrane Z-1, P-10, P-33, P-35 in P-7. Čeprav so fenofaze cvetenja in zorenja selekcij podobne, pa se razlikujejo v lastnostih plodov. Kasneje je bilo v daljših časovnih obdobjih še dvakrat preverjeno ali drevesa selekcij še uspevajo. Ugotovljeno je bilo, da je večina propadla in da so še živeča drevesa okužena s fitoplazmo '*Candidatus Phytoplasma prunorum*', kljub temu, da ne kažejo znakov okužbe. Okužba s fitoplazmo je poleg ostalih dejavnikov (šarka, apopleksija) verjetno glavni razlog za drastično zmanjšanje števila dreves in da obstoječa drevesa na terenu niso primerna kot matične rastline. Razmnoževanje in širjenje sorte tako ni več možno. V Sortno listo Jugoslavije za sadne rastline in vinsko trto je bila sorta Pišeška vpisana že ob sami vzpostavitvi le-te leta 1976. Vpisana je ostala tudi v Sortni listi Slovenije.

Drevo je običajno zelo veliko, bujnost pa je odvisna od tal in uporabljene podlage. Pišeška je samooplodna sorta, ki cveti srednje zgodaj, zori pa od srede julija do prve dekade avgusta.

Plod je srednje velik. Oblika ploda je okrogla, nekoliko sploščena po debelini in se zožuje proti vrhu. Šiv je srednje globok, ob pecljevi jamici nekoliko globji. Kožica je oranžna in do polovice plodu enakomerno prekrita z rdečo krovno barvo. Meso je oranžne barve in se od koščice dobro loči. Koščica je srednje velika do majhna. Kožica in meso sta dobro topna, brez vlaken. Meso je manj sočno, sladkasto.

Lastniki še zadnjih dreves poročajo o visoki starosti dreves. Le-to so zagotovili tudi s tem, da so cepljenje opravili na mestu in da sadik kasneje niso več presajali. Običajno so marelico cepili na podlago Bistrica. Slovenske drevesnice sadik te sorte ne prodajajo.

Sorta je primerna za svežo porabo in predelavo.

